

Til Innlandet fylkeskommune

31. august 2024

Høringssvar til sak om framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet (referanse 2024/10076-22).

Mitt svar dreier seg først og fremst om kunnskapsgrunnlaget i saksfremlegget til høringen (datert 30.04.2024), spesifikt 2.5 *Betydning av å få førsteønske innfridd* og 2.6 *Kartlegging av borteboere*.

Sentralt for dataene og fortolkningen av disse er en såkalt forventningsindikator, som «... utarbeides på bakgrunn av elevenes forutsetninger, valg av utdanningsprogram og hvilket nivå de er på i opplæringsløpet.» Basert på saksfremlegget er det vanskelig å forstå hvordan denne indikatoren er beregnet; er «forutsetninger» noe annet en karakterer, og i så fall hva? Av det jeg forstå er ikke utdanningsprogrammene- eller skolenes beliggenhet (avstand fra søker til utdanningssted) blitt tatt med i beregningen av forventningsindikatoren.

Videre i saksfremlegget inngår forventningsindikatoren i beregninger av gjennomføringsgrad blant hybelboere, sammenliknet med ikke hybelboere (figur i kapittel 2.6 av saksfremlegget). Det konkluderes med at fullføringsgraden er høyere hos hybelboere enn ikke hybelboere, selv om forskjellen når en sammenlikner andel fullført og bestått i de to kategoriene er under ett prosentpoeng – både for fylkeskommunene samlet, og for undergruppene av elever med første- og andrevalget innfridd. Det er ikke oppgitt noe mål på usikkerhet (f.eks. konfidensintervall) og tallene er basert på datainnsamling fra ett enkelt år. Det ser heller ikke ut til å ha blitt tatt hensyn til mulig samvariasjon (konfundering og/eller kollinearitet) mellom variablene førsteønske/ikke førsteønske og hybelboer/ikke hybelboer. Formulert på en annen måte: er det en direkte sammenheng mellom hvem som får innfridd førsteønsket sitt, og hvem som er ikke-hybelboer? For eksempel på grunn av ulike utdanningsprogrammenes beliggenhet eller økonomien til studenten og hans familie? Dette må en ta med i tolkningen av dataene ettersom elevene ønsker seg til de ulike studieprogrammene og ikke blir tilfeldig trukket/fordelt til ulike programmer og skoler som i en randomisert forskningsstudie (for ordens skyld: dette er *ikke* en studie undertegnede mener skal utføres).

Bekymringen for at hybelboerne er et selektert utvalg styrkes av at hybelboere med innfridd førsteønske utgjør kun 6.8% av det totale utvalget. Hybelboere med ikke-innfridd førsteønske utgjør 1.0% av det samme utvalget. Derav er det nærliggende å tenke at hybelboerne er et selektert utvalg elever, og at deres prestasjon ikke er generaliserbare til den generelle eleven i fylkeskommunene.

Oppsummert mener jeg det er uklart hvilke data som inngår i forventningsvariabelen og at svakhetene i datagrunnlaget og fortolkningsmulighetene underslås i konklusjonen om at elever som bor på hybel/internat ikke har en dårligere gjennomføringsprosent enn de som

bor hjemme. Av grunnene beskrevet over er jeg uenig i denne konklusjonen og mener datagrunnlaget ikke bør tillegges vekt i arbeidet med framtidig skole- og tilbudsstruktur og alternative opplæringsmodeller i Innlandet.

Hilsen Frederik Emil Juul,

Postdoktor, lektor i Kunnskapshåndtering, ledelse og kvalitetsforbedring

Institutt for helse og samfunn

Universitetet i Oslo